

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda

Judecători – Timofti Vladimir, Cobzac Elena

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Nicora Veaceslav XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 09.04.2019 – 28.06.2019 (prima instanță);
2. 01.06.2020 – 16.02.2021 (instanța de apel);
3. 13.05.2021 – 11.08.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău /sediul Buiucani/ din 28 iunie 2019, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Nicora Veaceslav a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1) și 287 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilite pedepsele:

- în baza art. 152 alin. (1) Cod penal – sub formă de 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității;

- în baza art. 287 alin. (1) Cod penal – sub formă de 133 ore muncă neremunerată în folosul comunității;

Conform prevederilor art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, s-a stabilit lui Nicora Veaceslav pedeapsa definitivă sub formă de 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității;

S-a respins cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului;

S-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă;

1.1 Pentru a pronunța sentință, prima instanță a constatat că, Nicora Veaceslav, la 21.09.2018, aproximativ la ora 16:40 min, aflându-se în loc public, și anume pe teritoriul SRL„Varda”, situat pe XXXXX, acționând intenționat, din motive huliganice, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o obrăznicie deosebită față de societate, în prezența mai multor persoane, în urma unui conflict apărut spontan cu Brașcov Sevastian l-a numit pe acesta cu cuvinte necenzurate, precum și a aplicat în privința ultimului violență fizică, exprimată prin îmbrânceli și lovituri peste diferite părți ale corpului, astfel cauzându-i părții vătămate dureri fizice și vătămări corporale.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, *huliganismul - acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, care prin conținutul lor se deosebesc prin obrăznicie deosebită.*

Tot el, la 21.09.2018, aproximativ la ora 16:40 min., aflându-se pe teritoriul SRL„Varda”, situat pe XXXXX, acționând intenționat, în urma unui conflict apărut cu Brașcov Sevastian i-a aplicat ultimului o lovitură cu piciorul în regiunea toracelui, care conform raportului de expertiză nr. 201902D0186 din 31.01.2019 lui Brașcov Sevastian i-au fost cauzate vătămări corporale sub formă de fractura coastelor 4 - 5 pe stânga, pneumotorax aplicat pe stânga, care au putut fi cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur și posibil în timpul și circumstanțele indicate, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 152 alin. (1) Cod penal – *vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.*

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

2.1 Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu dispunerea încasării de la inculpat, în beneficiul statului a sumei de 960 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, invocând că, prima instanță pripit a ajuns la concluzia privind respingerea solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor de judecată, soluția primei instanțe prin care a fost respinsă solicitarea procurorului referitor la încasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare, efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat, prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 (publicată în Monitorul Oficial nr.40-47/108 din 09.02.2018), alin. (2) art. 143 Cod

de procedură penală a fost abrogat - prin ce se atestă intenția legiuitorului, de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului, raționamente care erau valabile la data efectuării expertizelor judiciare în prezenta cauză penală, devreme ce infracțiunea a fost săvârșită la data de 21.09.2018, trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului intră în contradicție și cu prevederile art. 16 alin. (2) din Constituția RM, prin care se indică că «Toți cetățenii R. Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice..», iar banii cheltuiți de stat în urma acțiunilor infracționale a făptașului, care este recunoscut vinovat în modul stabilit de lege, sunt bani publici ce revin din contribuțiile cetățenilor.

2.2 Partea vătămată Brașcov Sevastian, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea aplicării pedepsei, încasării prejudiciului moral, material și a cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasat de la Nicora Veaceslav în beneficiul lui Brașcov Sevastian suma de 200 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin săvârșirea infracțiunii, suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu material și compensare cheltuielilor judiciare în sumă de 5 000 lei; aplicarea inculpatului o pedeapsă mai aspră în conformitate cu legea penală invocând că, a fost aplicată o pedeapsă prea blândă care nu-și va atinge scopul prevăzut de art. 61 Cod penal, prin această pedeapsă nu a fost restabilită echitatea socială, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, instanța de fond a interpretat și aplicat eronat legea procesual penală în special prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța nu a motivat în hotărârea adoptată care anume cazuri sau circumstanțe excepționale au determinat-o să nu se expună asupra cuantumului despăgubirilor solicitate de partea vătămată; instanța de fond nu a ținut cont că inculpatul a încălcat vădit și în mod obraznic regulile de comportare în societate, i-a prejudiciat onoarea și demnitatea, i-a cauzat leziuni corporale și suferințe fizice și psihice mari; Nicora Veaceslav la ancheta preliminară nu a recunoscut vina iar pentru a se eschiva de răspundere a tergiversat examinarea cauzei prin solicitarea efectuării diverselor expertize medico-legale, acesta nu și-a cerut scuze și nu a contribuit cu nimic la compensarea și recuperarea prejudiciului, daunele morale cauzate de inculpat, se compun din prejudiciul psihologic suferit în legătură cu acțiunile huliganice și ilegale ale inculpatului prin care l-a înjosit și l-a umilit numindu-l cu cuvinte obscene, vulgare, pornografice și necenzurate în prezența colegilor de serviciu, de asemenea și din durerile fizice suferite în urma vătămarilor corporale cauzate timp de aproape o lună de zile de la incident fiind imobilizat, în această perioadă pe lângă faptul că era copleșit de dureri continue, precum și de o stare de anxietate, teamă, îngrijorare și de neliniște privind evoluția tratamentului, orice mișcare îi crea durere, nu putea să se ridice, să se aplece, să se miște, să mănânce, să doarmă sau să se deplaseze sau să-și satisfacă normal necesitățile fiziologice, în urma acestui incident este mereu copleșit de gânduri, sentimente și coșmaruri legate de evenimentul în cauză, de suferința psihică, iar

încercările de a evita amintirile legate de trauma psihică inițială nu se soldează cu succes, până în prezent i-a rămas în memorie acele momente de groază cauzate de inculpat prin acțiunile sale obraznice și huliganice, trauma primită se manifestă și în timpul de față, ori în urma acestui incident până în prezent visează coșmaruri, îi este frică să interacționeze cu persoane asemănătoare cu inculpatul, mereu se simte în nesiguranță și neliniște, aceste frici și emoții profunde i-au afectat grav sănătatea și viața personală, instanța de fond nu a acordat atenția cuvenită circumstanțelor cauzei, prejudiciilor cauzate, gradului de vătămare corporală provocat și suferințele fizice și psihice cauzate prin infracțiune, ori potrivit jurisprudenței CEDO (Tonchev vs. Bulgaria, 19.11.2009), s-a constatat că, prin nesoluționarea acțiunii civile, a fost încălcat art. 6 din Convenție, Curtea a considerat că, în situația în care sistemul intern permite reclamantilor să introducă o acțiune civilă alăturată procesului penal, statul are obligația să se asigure că aceștia se bucură de garanțiile fundamentale prevăzute în art. 6; la materialele cauzei a fost anexat mandatul avocatului, copia bonului de plată în sumă de 5 000 lei, de asemenea copia contractului de asistență juridică și actul de primire-predare a serviciilor juridice, ceea ce confirmă că aceste cheltuieli au fost reale, necesare și rezonabile, referitor la dauna materială instanța de fond nu a ținut cont că, inculpatul în timpul bătăii i-a stricat telefonul mobil procurat de la Î.M „Orange Moldova” S.A în sumă de 4 000 lei, și de faptele notorii că în spitalele Republicii Moldova indiferent de faptul că posezi sau nu polița de asigurare medicală, pacientul achită medicului chirurg și anesteziologului pentru operația efectuată, în aceste condiții, a susținut că, a achitat medicilor suma de 5 000 lei, iar la 26.09.2018 la recomandarea medicului a procurat medicamentele Dexamol, Ciprinol, Betadin, Fluconazol, Emplastru medical textil în sumă de 530,70 lei (479,45 + 51,25 lei) și alte medicamente strict necesare, de asemenea în perioada de îngrijire medicală a fost nevoit să consume alimente speciale și dietetice, recomandate de medic, care de regulă nu le consuma în viața de zi cu zi, suma solicitată de 10 000 lei, reprezintă quantumul daunelor materiale ce urmează să-i fie compensate din contul pârâtului, în legătură cu acțiunile ilegale și prejudiciabile ale acestuia.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021:

S-au admis apelurile declarate, s-a casat sentința în partea cheltuielilor judiciare și acțiunii civile, și s-a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

S-a încasat de la Nicora Veaceslav în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 960 lei.

S-a admis în parte acțiunea civilă înaintată de Brașcov Sevastian;

S-a încasat de la Nicora Veaceslav în beneficiul lui Brașcov Sevastian suma în mărime de 530 lei, 70 bani cu titlu de prejudiciul material, 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și 20 000 lei cu titlu de prejudiciul moral;

În rest acțiunea civilă, s-a respins, ca fiind neîntemeiată;

În rest sentința s-a menținut.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță neîntemeiat nu s-a expus asupra acțiunii civile înaintată de Brașcov Sevastian, în condițiile în care acesta a înaintat acțiune civilă prin care a solicitat încasarea din contul inculpatului Nicora Veaceslav a prejudiciului material în valoare de 10 000 lei, prejudiciu moral în sumă de 200 000 lei, cât și pentru asistență juridică în sumă de 5 000 lei, iar prima instanță atât în motivearea sentinței, cât și în dispozitiv a indicat că se admite în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, fără a motiva soluția adoptată în această parte.

În continuare, instanța de apel a indicat că, în ceea ce privește pretenția înaintată de partea vătămată Brașcov Sevastian, privind încasarea prejudiciului material în sumă de 10 000 lei, instanța de apel a considerat-o parțial întemeiată și care urmează a fi admisă în sumă de 530,70 lei, or, în urma huliganismului și a vătămarilor corporale, părții vătămate i-a fost cauzat prejudiciu material în sumă de 530,70 lei, acesta fiind constituit din medicamentele procurate, potrivit bonurilor de plată, anexate la cererea de apel a părții vătămate (f.d. 176), în rest prejudiciul material solicitat a fost respins, ca neprobat.

Referitor la prejudiciului moral în sumă de 200 000 lei, instanța de apel a considerat această pretenție parțial întemeiată, indicând că, suma de 200 000 lei, este exagerată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana inculpatului, cât și de comportamentul acestuia după comiterea infracțiunii, care a recunoscut vinovăția, solicitând examinarea cauzei în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, și s-a căit sincer de cele comise.

La fel, instanța de apel, a admis și solicitarea apelantului de a fi încasate, din contul inculpatului Nicora Veaceslav, cheltuielile pentru asistența juridică, în suma acordată de 5 000 lei, menționând că, la determinarea cuantumului compensației acordate, pentru a face o apreciere corectă, instanța de apel a ținut cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența; faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, prin urmare, instanța de apel a încasat, cu titlu de asistență juridică acordată de către avocatul CA „Chirtoacă Leonid” părții civile Brașcov Sevastian, pentru asistența juridică, conform contractului de asistență juridică f/n din 25.09.2018 suma de 5 000 lei, care a fost confirmată prin bonul de plată Seria QL nr. 313503/03 (f. d. 172, 173, 174, 175).

Totodată, instanța de apel a admis și cererea acuzării referitor la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, or, potrivit materialelor cauzei cheltuielile judiciare sunt cheltuieli suportate pentru efectuarea raportului de constatare nr. 201802D2279 din 31 ianuarie 2019 în sumă de 320 lei; raportului de expertiză judiciară nr. 201802D0186 din 22 octombrie 2018 în sumă de 320 lei și raportului de expertiză judiciară nr. 201802D0392 din 05 martie 2019 în sumă de 320 lei, iar în total fiind efectuate cheltuieli în suma de 960 lei, sumă care și urmează a fi admisă spre a fi încasată din contul inculpatului, în beneficiul statului, indicând în acest sens că, nu reține afirmațiile primei instanțe precum că, cheltuielile judiciare solicitate la caz de către acuzatorul de stat, urmează a fi încasate din contul statului, or, potrivit prevederilor Legii nr. 316 din 22.12.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 09.02.2018, au fost operate modificări la art. 143 Cod procedură penală, potrivit cărora aliniatul (2) al articolului 143 Cod procedură penală a fost abrogat.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, în partea încasării prejudiciului moral, invocând:

- instanța de apel nu a indicat care circumstanțe excepționale au determinat la stabilirea prejudiciului moral de 20 000 lei;

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, prin care a manifestat dezacordul cu recursul înaintat, a solicitat declararea recursului inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat, motivând prin faptul că soluția instanței de apel este în strictă conformitate cu prevederile art. 2036 – 2037 Cod civil, la aprecierea cuantumului prejudiciului moral, instanța de apel a ținut cont de circumstanțele cauzei, de caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de către partea vătămată, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427

Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, în sensul că „*nu au fost întrunite elementele infracțiunii*”.

În continuare, Colegiul penal lecturând textul recursului constată că de fapt, recurentul critică decizia instanței de apel doar în partea acțiunii civile, și anume mărimea prejudiciului moral încasat din contul inculpatului în contul părții vătămate indicând ca argument faptul că: „instanța nu a motivat în hotărârea adoptată, care circumstanțe excepționale au determinat-o să se expună asupra cuantumului despăgubirilor morale de 20 000 lei”, alegații care se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că motivele – temeiurile de recurs invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal nu poate reține temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, or, recurentul nu a adus careva argumente în susținerea temeiului invocat, ci doar formal și declarativ l-a indicat, fără a specifica în ce constă problema de drept, ne argumentând ilegalitățile hotărârii contestate în acest sens.

Ce ține de temeiul de recurs indicat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*”, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmarea, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și în partea contestată de recurent în prezentul recurs, fiind reflectate clar motivele (v. I f.d. 227 – 229) pe care se întemeiază soluția instanței de apel, fără a fi admisă vreo eroare de fapt sau de drept ce ar afecta legalitatea deciziei instanței de apel, fapt ce determină lipsa unor temeiuri justificative de a interveni în decizia instanței de apel sub aspectele contestate.

Instanța de recurs, apreciază critic argumentul recurentului precum că „instanța nu a motivat în hotărârea adoptată, care circumstanțe excepționale au determinat-o să se expună asupra cuantumului despăgubirilor morale de 20 000 lei”, în acest sens, Colegiul penal indică că este declarativ, or, instanța de apel a motivat pe deplin soluția privind cuantumul despăgubirilor morale, indicând(v. I f.d. 227 – 229) circumstanțele care au dus la stabilirea sumei de 20 000 lei, argumentare care Colegiul penal o însușește ca corectă, ce este și conform practicii CEDO, hotărârea *Albert vs România* din 16.02.2010.

În acest sens, Colegiul penal statuează că, la adoptarea acestei soluții, instanța de apel just a reținut că: *„Partea vătămată Brașcov Sevastian, a avut de suportat și un prejudiciu de natură morală, estimarea daunei morale suportate de către ultimul se probează prin faptul că, el a avut de suportat prejudicii cauzate personalității afective, categorie în care intră suferințele de categorie psihică, care s-au manifestat prin stare de stres și frustrare”*.

7. Astfel, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectul contestat nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat decizia atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Nicora Veaceslav XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 octombrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Cobzac Elena